

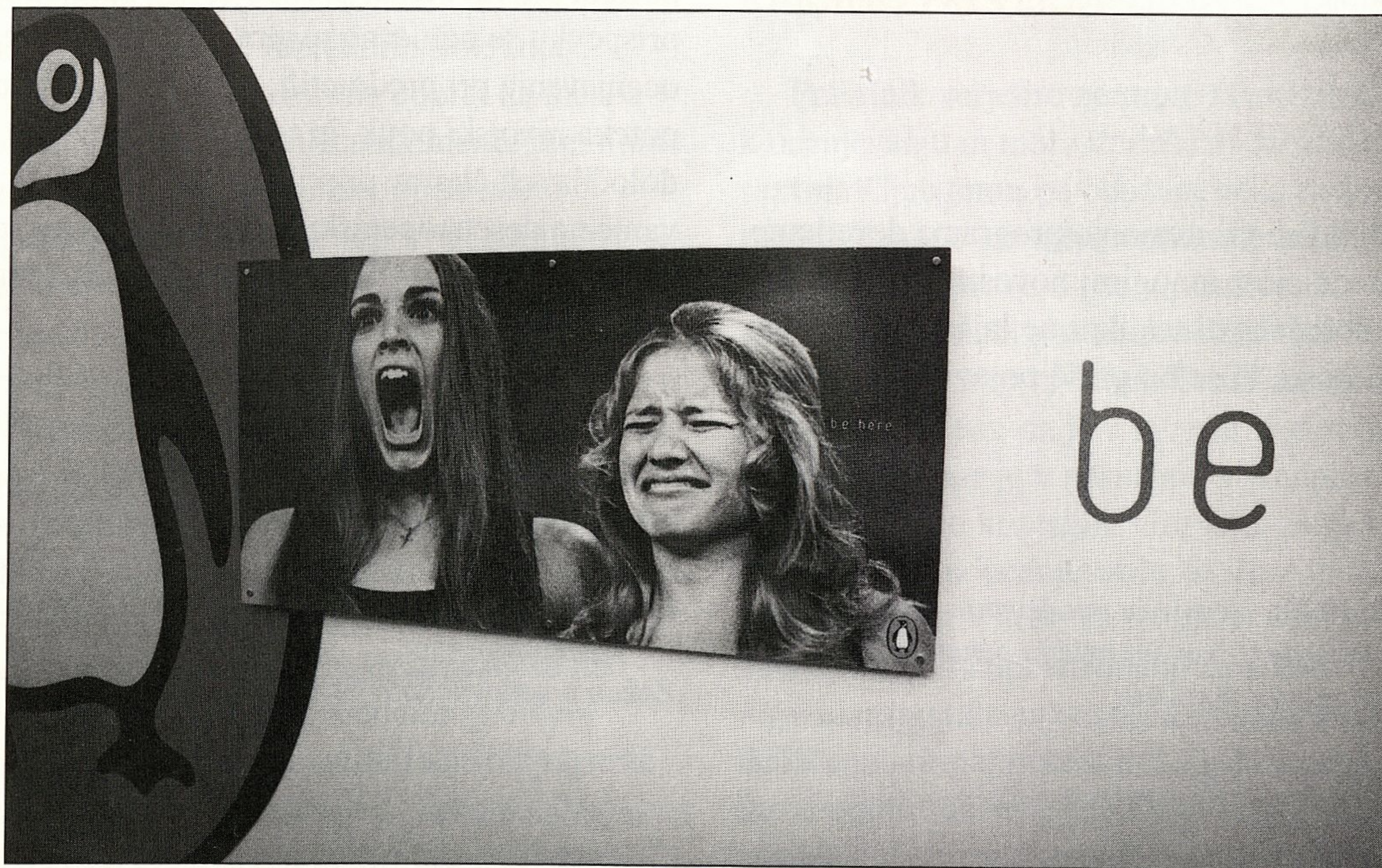
Mag. Branko Slivar

Zavod RS za šolstvo

PRAVICA POSAMEZNIKA DO PRITOŽBE NA OCENO – DA ALI NE

Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v 9-letni osnovni šoli (UL RS, št 61/30. 7. 1999) v 51. členu govori o preverjanju ustreznosti ocene med šolskim letom. Po tem členu je med šolskim letom omogočeno, da razrednik sam ali na predlog skupnosti učencev oddelka zahteva, da učiteljski zbor preveri ustreznost ocene učenca. Kakšni so bili strokovni razlogi za takšno odločitev? Naravno bi bilo in tudi demokratično ter v duhu sodelovanja med šolo in starši, da bi to pravico imeli tudi starši oziroma prizadeti učenec. Ali res lahko učencem – oddelčni skupnosti – naložimo takšno pomembno pravico. Vemo, da se v šolski praksi pogosto dogajajo napake pri ocenjevanju znanja. Te napake pa praviloma povzročajo občutke krivice in nemoči, posebej še če je nižja ocena posledica drugih dejavnikov in ne neznanja. Vse skupaj je še bolj nerazumljivo, če vemo, da se dijaki v srednjih šolah lahko pritožijo na oceno med šolskim letom. Sprašujem se, ali so učenci npr. v petem razredu (starost 10–11 let) sposobni dati predlog o preverjanju ustreznosti ocene določenega učenca. Ali že imajo tako razvito moralo oziroma toliko znanja, da lahko ugotovijo, kdaj ocena ni resnični izraz znanja in sestavijo pisni ugovor? In ali lahko pričakujemo toliko poguma, da se upajo nasprotovati učiteljevi avtoriteti oziroma njegovi oceni? Ali so se sestavljavci tega pravilnika zavedali, kakšno

neumnost so zapisali v tem členu in kako daleč so od demokracije, humanosti, prijaznosti šole ipd? Otrok, ki se mu je zgodila krivica pri oceni, praviloma poišče pomoč pri svojih starših. A ti po tem členu nimajo nobenih pravic. Čakati morajo na usmiljenje oddelčne skupnosti ali pa razrednika. In kaj če je ravno razrednik tisti, ki je pri ocenjevanju naredil napako, ali pa je prijatelj učitelja, ki je to napako naredil? Veliko vprašanj se poraja ob tem. Resda imajo učenci in starši možnost pritožbe na oceno ob koncu pouka (42. člen), toda zakaj mora učenec ves čas pouka trpeti morebitno krivico. In kdo bo junija dokazoval pravilnost ocene, ki je bila pridobljena oktobra prejšnje leto? Zakaj morajo starši nemočno čakati na usmiljenje razrednika in oddelčne skupnosti na popravek napake? In na koncu pouka, ko se pritožijo, čaka njihovega otroka možnost ponovnega ocenjevanja (43. člen). Komisija, ki jo imenuje ravnatelj, lahko o ustreznosti ocene presodi na podlagi dokumentacije ali pa bo učenčevo znanje ponovno ocenila v obliki izpita. Na osnovi česa se bo komisija tako odločila, je prepuščeno samo njej. Učenec bo moral po celoletnem delu in storjeni krivici še enkrat dokazovati svoje znanje. Dosti bolj humano in strokovno bi bilo, če bi se lahko to dogajalo takrat, ko je bil ocenjen neustrezno. Prepričan sem, da bi starši in učitelj lahko hitro našli ustrežno rešitev, ki bi bila v prid učenca in učitelja.

O D M E V I I Z P R A K S E